

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 25.07.1950

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

96

Z á k o n

zo dňa 12. júla 1950

o pracujúcim doraste.

Národné zhromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

§ 1

Ú č e l z á k o n a.

(1) Účelom tohto zákona je umožniť šťastný a spokojný život pracujúcemu dorastu vytváraním predpokladov pre úplný rozvoj jeho tvorivých síl a pre jeho uplatnenie v budovateľskej práci podľa schopností a v súlade s potrebami jednotného hospodárskeho plánu.

(2) Na ten účel sa bude získavať dorast, potrebný na splnenie jednotného hospodárskeho plánu, a zvyšovať jeho odborná, politická a kultúrna úroveň a telesná zdatnosť podľa jednotných zásad sústavnou socialistickou výchovou v spolupráci s podnikmi socialistického sektoru hospodárstva a s masovými organizáciami pracujúceho ľudu.

(3) Pracujúcim dorastom sa v tomto zákone rozumejú osoby v učebnom pomere bez rozdielu veku a mládež do 18 rokov, ktorá je v pracovnom pomere.

(4) Výchovou pracujúceho dorastu sa rozumie jeho odborný výcvik a odborné i všeobecné vzdelanie, ako i výchova politická, kultúrna a telesná.

§ 2.

Ú s t r e d i e p r a c u j ú c e h o d o r a s t u.

(1) Na plnenie úloh vytýčených v § 1 sa zriaďuje pri Ministerstve práce a sociálnej starostlivosti Ústredie pracujúceho dorastu (ďalej len „Ústredie“).

(2) Na Slovensku vykonáva Ústredie svoju pôsobnosť prostredníctvom Slovenského ústredia pracujúceho dorastu (ďalej len „Slovenské ústredie“), ktoré sa zriaďuje pri Povereníctve práce a sociálnej starostlivosti.

§ 3.

P ô s o b n o s ť Ú s t r e d i a.

Ústrediu prislúcha najmä:

- a) spolupracovať s ústrednými plánovacími orgánmi pri vypracovaní plánu rozmiestovania pracujúceho dorastu do pracovných odborov a plánov opatrení určených na hmotné zabezpečenie jeho výchovy, ako i kontrolovať plnenie týchto plánov,

- b) dirigovať nábor a rozmiesťovanie mládeže do 18 rokov, ktorá vychádza zo školy a má sa zapojiť do práce, a rozmiesťovanie pracujúceho dorastu tak, aby sa zabezpečilo ich najlepšie uplatnenie v budovateľskej práci,
- c) podľa príslušných predpisov po vypočutí Československého sväzu mládeže a jednotnej odborovej organizácie určiť a vyhlasovať učebné odbory a dĺžku učebnej doby, vydávať opisy učebných odborov a osnovy výcviku a vydávať predpisy o učňovských skúškach,
- d) spolupracovať s príslušnými školskými orgánmi pri vydávaní učebných plánov a osnov a školských, vyučovacích a skúšobných poriadkov a organizačných poriadkov základných odborných škôl,
- e) vydávať po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi verejnej správy a po vypočutí Československého sväzu mládeže a jednotnej odborovej organizácie smernice pre politickú, kultúrnu a telesnú výchovu pracujúceho dorastu na vykonanie zásad ustanovených príslušnými ústrednými orgánmi verejnej správy,
- f) vydávať po dohode so zúčastnenými ministerstvami smernice pre odborný výcvik pracujúceho dorastu,
- g) starať sa o hmotné zabezpečenie výchovy pracujúceho dorastu,
- h) dozerať na vykonávanie svojich opatrení.

§ 4.

O r g a n i z á c i a Ú s t r e d i a .

(1) Na čele Ústredia je vedúci podriadený priamo ministrovi práce a sociálnej starostlivosti. Vedúceho vymenúva a odvoláva vláda na návrh ministra práce a sociálnej starostlivosti. Na čele Slovenského ústredia je vedúci vymenúvaný a odvolávaný ministrom práce a sociálnej starostlivosti na návrh povereníka práce a sociálnej starostlivosti, ktorému je vedúci priamo podriadený.

(2) Pokiaľ z tohto zákona nevyplýva nič iné, platia o pracovných a platových pomeroch vedúceho Ústredia a vedúceho Slovenského ústredia všeobecné predpisy o štátnych zamestnancoch.

(3) Ministerstvo práce a sociálnej starostlivosti (Povereníctvo práce a sociálnej starostlivosti) prideli Ústrediu (Slovenskému ústrediu) potrebných zamestnancov a poskytne mu úradné miestnosti a vecné potreby.

(4) Osobné i vecné náklady spojené so zriadením a činnosťou Ústredia (Slovenského ústredia) idú na vrub rozpočtových prostriedkov Ministerstva práce a sociálnej starostlivosti (Povereníctva práce a sociálnej starostlivosti).

(5) Služobným i osobným úradom zamestnancov Ústredia je Ministerstvo práce a sociálnej starostlivosti (Povereníctvo práce a sociálnej starostlivosti).

§ 5

P o r a d n ý s b o r p r e o t á z k y p r a c u j ú c e h o d o r a s t u .

(1) Minister práce a sociálnej starostlivosti zriadi na vykonávanie tohto zákona Poradný sbor pre otázky pracujúceho dorastu. Poradný sbor sa vyjadruje o veciach z odboru pôsobnosti Ústredia, ktoré mu predloží minister práce a sociálnej starostlivosti, najmä o zásadných veciach a o dôležitejších opatreniach Ústredia.

(2) Členmi Poradného sboru sú vedúci Ústredia, vedúci Slovenského ústredia a zástupcovia vyslaní zúčastnenými ústrednými úradmi. Ďalších členov Poradného sboru vymenúva minister práce a sociálnej starostlivosti; vymenúva z nich po jednom členovi a jednom náhradníkovi na

návrh povereníka práce a sociálnej starostlivosti, Československého sväzu mládeže, jednotnej odborovej organizácie Jednotného sväzu českých roľníkov a Československého sväzu žien.

(3) Povereník práce a sociálnej starostlivosti zriadi obdobne Slovenský Poradný sbor pre otázky pracujúceho dorastu.

(4) Členstvo v poradných sboroch je funkciou čestnou.

(5) Na rokovania poradných sborov budú podľa potreby prizvaní ďalší účastníci.

§ 6.

Pôsobnosť národných výborov.

(1) Ústredie sa pri výkone svojej pôsobnosti opiera o národné výbory, ktoré plnia vo veciach upravených týmto zákonom úlohy určené príslušnými predpismi. To isté platí o banských úradoch, pokiaľ ide o výcvik baníckych učňov.

(2) Vláda môže nariadením preniesť na národné výbory vykonávanie niektorých úloh Ústredia.

§ 7.

Referáty pre pracujúci dorast.

(1) O vykonávanie úloh uvedených v § 1 starajú sa referáty pre pracujúci dorast, ktoré oznamujú Ústrediu aj návrhy a podnety s tým súvisiace.

(2) Podľa smerníc, o ktorých sa dohodne Ústredie so zúčastneným ministerstvom, zriadi generálny riaditeľ alebo jemu obdobný orgán pre podriadené národné alebo štátne podniky referát pre pracujúci dorast.

(3) Referáty pre pracujúci dorast plnia svoje úlohy podľa smerníc a pokynov Ústredia.

§ 8.

Strediská pracujúceho dorastu.

(1) Národné, štátne a komunálne podniky zriaďujú so schválením Ústredia strediská pracujúceho dorastu (ďalej len „strediská“) zpravidla v závodoch. Stredisko sa skladá z pracoviska (učňovskej dielne), základnej odbornej školy a domova pracujúceho dorastu.

(2) Ústredie môže podnikom uložiť, aby prijaly do svojich stredísk aj pracujúci dorast iných podnikov (závodov), u ktorých sa na tom dohodne s generálnymi riaditeľmi alebo im obdobnými orgánmi zúčastnených podnikov. Učebný pomer sa týmto prevzatím neruší.

(3) Generálni riaditelia a im obdobné orgány (§ 7 ods. 2) môžu so schválením Ústredia zriaďovať strediská mimo závodov.

(4) Predpisy o zriaďovaní základných odborných škôl nie sú ustanoveniami odsekov 1 a 3 dotknuté.

§ 9.

Organizácia strediska.

(1) Na čele strediska je vedúci strediska.

(2) Riaditeľ podniku je povinný sa starať o riadny chod strediska a zodpovedá za to orgánom, ktorým podlieha podľa príslušných predpisov o organizácii podnikov; to isté platí primerane o vedúcom závodu, ktorý nie je súčasťou podniku, ako aj o vedúcom strediska, ktoré nie je v závode.

Tieto osoby sú povinné spravovať sa smernicami a pokynmi Ústredia. V otázkach výchovy sú podriadené i doзору Ústredia a vo veciach základnej odbornej školy sú povinné spravovať sa smernicami a pokynmi školskej správy, ktoré im budú vydávané prostredníctvom Ústredia.

(3) Podrobnosti o organizácii strediska, najmä aj o vymenúvaní vedúceho a o jeho postavení, upraví organizačný poriadok strediska. Jeho súčasťou je organizačný poriadok základnej odbornej školy, vydaný podľa školského zákona tiež po dohode s Ústredím.

(4) Organizačný poriadok strediska vydá podľa smerníc Ústredia podnik, ktorý stredisko zriadil, a to po vypočutí príslušného orgánu jednotnej odborovej organizácie a so schválením príslušného generálneho riaditeľa alebo jemu obdobného orgánu.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 platia aj pre strediská zriadené generálnym riaditeľom alebo jemu obdobným orgánom (§ 8 ods. 3), s tou odchýlkou, že vedúci strediska je podriadený a zodpovedný generálnemu riaditeľovi, popri prípade jemu obdobnému orgánu. Organizačný poriadok takého strediska vydá generálny riaditeľ alebo jemu obdobný orgán.

§ 10

U s t a n o v e n i e o o s t a t n ý c h p o d n i k o c h a z a r i a d e n i a c h .

Ustanovenia tohto zákona o národných a štátnych podnikoch platia primerane aj pre podniky komunálne a pre podniky ľudového družstevníctva, ako aj pre iné podniky, ústavy a zariadenia, ktoré vykonávajú výcvik pracujúceho dorastu.

§ 11

P r e d p i s y o v ý c v i k u p r a c u j ú c e h o d o r a s t u .

Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, zostávajú doterajšie predpisy výcviku učňov nedotknuté.

§ 12

N á k l a d y n a s t r e d i s k á .

Náklady spojené so zriadením a činnosťou stredísk, okrem osobného nákladu na základnú odbornú školu a nákladu na učebné pomôcky a knihy pre školu, znášajú podniky, popri prípade ústredné orgány, ktoré ich zriadia.

§ 13

(1) O opatreniach vo veciach upravených týmto zákonom pred jeho účinnosťou platí, že boli urobené podľa neho, pokiaľ sú v súlade s jeho ustanoveniami.

(2) Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister práce a sociálnej starostlivosti po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Krajčír v. r.

za ministra Erbana

